

Estuist. tsfo 109/19.3.1985

M

INARI KIRKONKYLÄ SAAMEN MUSEO II (INARI 13)

kivikautisen asuinpaikan kaivaus 1984

Esa Suominen

S i s ä l l y s

JOHDANTO	2
KAIVAUSPAIKAN ESITTELY	3
KAIVAUSPAIKAN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA	4
KAIVAUSTEKNIikka	5
MAALAJIT/KULTTUURIMAA	6
LÖYDÖT	9
KOEKUOPAT	10
TIIVISTELMÄ	10
LUETTELO KERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ KARTOISTA	12
LUETTELO KERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ VALOKUVISTA	13 - 15
KARTAT	16 - 26
KUVATAULUT	27 - 33

JOHDANTO

Valtion työohjelmaan vuodeksi 1984 varattiin 60 000 mk Inarin Ivalojoen Ritakosken kaivausta varten. Kuljetusvaikeuksien vuoksi kaivauksen kohde jouduttiin muuttamaan Inarin kirkonkylän Saamen museon alueelle (Erä-Eskon - Pesosen inventointikertomuksen kohde 13). Kaivauksen johtajaksi museovirasto määräsi allekirjoittaneen, piirtäjänä oli fil. yo. Simo Vanhatalo ja kaivajina viisi ivalolaista nuorta. Kaivaus suoritettiin 1.- 30.6.1984.

Helsingissä 27.2.1985

Esa Suominen

INARI, KIRKONKYLÄ, SAAMEN MUSEO II (INARI 13)

kivikautisen asuinpaikan kaivaus 1984

kunta: Inari

kylä: kirkonkylä

tila: Kauppila RNro 25:2, Valtion maata

maanomistaja: Rakennushallitus, os. Siltasaarenkatu 18 A
00530 HELSINKI

peruskartta: 3841 01 Inari

paikan koordinaatit: x = 7647 64

y = 500 74

z = 123 - 126

kaivauksen aikana tehdyt löydöt: KM 22443:1 - 303, diar. 20.9.1984

aikaisemmat löydöt ja tutkimukset: KM 5471:7 - 10, saviastianpaloja,
hiotun kivilajiesineen katkelma, kvartssia. Ilmari
Itkonen 1909, kaivaus.

KM 6586:1 - 3, kvartsi- ja kivilaji-iskoksia, hioin.
Tuomo Itkonen 1913, kaivaus.

KM 9012:1, 2, saviastianpaloja, kiviesineen katkelma.
Ilmari Itkonen 1929, löytöjä 1909 kaivauksesta.

KM 9125:1 - 10, saviastianpaloja, kiviesineiden katkelmia.
Sakari Pälsi 1929, kaivaus.

KM 16821: 1 - 8, kvartssia. Irtolöytöjä Saamen museon
alueelta, 1965.

KM 18244:1 - 4, saviastianpaloja, kvartssia, kiviesineen
katkelma. Ilmari Itkonen 1970, löytöjä 1909 kaivaus-
paikalta.

KM 18880:1 - 2, kvartssia. Aarni Erä-Esko - Liisa
Pesonen 1972, inventointi.

KM 22220:1 - 98, kvartssia. Markku Torvinen 1983,
kaivaus.

KM 22443:304, 305, kvartssia. Christian Carpelan 1966,
irtolöytöjä.

Sivut 16-26 ovat kertomukseen liittyviä karttoja.

Sivut 27-33 ovat kertomukseen liittyviä kuvatauluja.

Luettelo kartoista ja valokuvista on kertomuksen lopussa s. 12-15.

* Toinen ?

x = 7647 64 y = 500 74 z = 123 - 126

KAIVAUSPAIKAN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA

Kaivauspaikka sijaitsee Inarinjärven rannalla Juutuanjoen suussa, yksi kilometri Inarin kirkolta luoteeseen, Inari - Utsjoki -tien itäpuolella. Juutuanjoen suusta on löydetty melko runsaasti muinaisjäännöksiä, erityisesti pohjoispuolelta, entisen suuhaaran, Vuopajan pohjoisrantaan viettävästä noin 10 m korkeasta rinteestä. Vuopajaan laskee luoteesta puro, joka jakaa rinteeseen kahteen osaan, läntiseen, joka tunnetaan nimellä Vuopaja W ja itäiseen, joka tunnetaan nimellä Vuopaja E. Vuopajan länsiosan korkeimmalle kohdalle on rakennettu Saamen museo -niminen ulkomuseo, sen mukaan Vuopaja W tunnetaan myös nimellä Saamen (Saamelais-) museo, alueen koko on noin 400 x 100 m. Saamen museon alueella suoritettavat kaivaukset sijoittuvat siten, että I. Itkosen ja Pälsin kaivaukset tapahtuivat alueen itäosassa, T. Itkonen kaivoi Riutulan tien varressa, ehkä noin 50 m nykyisen Utsjoen tien itäpuolella ja Torvinen heti Utsjoen tien länsipuolella. Paikalta on löydetty kivistä asuinpaikka sekä kivistä tai myöhempiä kodanpohjia, lisäksi on kiinnitetty huomiota paikan selviin rantaterasseihin.

Saamen museon alueen itäosa kasvoi nyt tiheää metsää, pääasiassa pienehköjä mäntyjä. Maassa saattoi erottaa joitain matalia painaumuksia, mahdollisia kodanpohjia, sekä myös syvempiä kuoppia ja kaivantoja, joista ainakin osa liittyi paikalla sodan aikana majailleisiin saksalaisjoukkoihin, kaivantoja oli varsinkin ulkomuseoalueella. Maanpinta museoalueella oli kävijämäärästä johtuen pahoin kulunut varsinkin sen ydinalueen kohdalla, Tirron talon vaiheilla. Entisen Riutulan tien seutu oli lähes täysin tuhottu. Paikalla oli hiekkakuoppa, nyt jo osaksi täytetty, kuopan ja nykyisen Utsjoen tien välissä oli pysäköintialue ja siihen liittyviä pengerryksiä. Vain rannassa olevan hirsisen matkamuseomylän ympärillä oli näkyvissä hieman alkuperäistä maanpintaa Utsjoen tien länsipuolella oli rannan lähellä joitain rakennuksia ja niihin liittyvää pihamaata, muuten siellä kasvoi havumetsää.

Paikalla havaittiin jonkin verran pintalöytöjä, lähinnä kvartsi-iskoksia. Niitä oli edellämainitun matkamuseomylän ympärillä,

täällä oli myös punaiseksi värjäytynyttä hiekkaa. Hiekkakuopan koillisprofiilista löytyi muutama pieni siru palanutta luuta, kulttuurimaata kuopan reunoilla ei näkynyt. Hiekkakuopan itäpuolella oli maassa hieman kvartssia ja ylempänä samassa rinteessä, museoalueella oli pintalöytöjä runsaastikin, rinteiden korkeimmalla kohdalla, Tirron talon vaiheilla oli lisäksi punaista hiekkaa ja palaneita kiviä.

Kaivauksen tarkoituksena oli lähinnä tutkia itsestään tuhoutuvia hiekkakuopan reunoja sekä tehdä samalla joitain koekuoppia ulkomuseon suunnitellun päärakennuksen kohdalle, muuten kaivausta ei ulotettu museoalueella. Pintalöytöjen perusteella kaivausalue päätettiin sijoittaa hiekkakuopan itäpuolelle. Täällä rinne laskeutui loivasti ja tasaisesti ulkomuseon alueelta etelään, kuopan kaakkoispuolella rinteessä oli jyrkemmin viettävä, noin 5 m pituinen osa, sitten seurasi noin 10 m pituinen tasanne, jonka jälkeen rinne laskeutui jälleen jyrkemmin kohti Vuopajan soistunutta ja kauempana vetiseksi muuttuvaa rantaa kohti. Hiekkakuopan eteläpuolelta lännestä tuli vanha käytöstä poistunut tie, joka mainitun tasanteen kohdalla kääntyi pohjoiseen ja kulki hiekkakuopan itäpuolitse museoalueelle. Kyseessä oli paremminkin leveä polku, sillä mitään pohjatöitä ei oltu tehty, tien kohta ei ollut edes pahemmin kulunut, vain mutkan kohdalta rinnettä oli hieman tasattu. Mutkasta haarautui vastaavanlainen tie itään, noin 10 m päässä olleen rakennuksen perustuksen edustalle, tämän ilmeisesti saksalaisten perua olevan rakennuksen ympäristöä oli selvästi tasattu.

KAIVAUSTEKNIikka

Kaivaus aloitettiin paaluttamalla hiekkakuopan pohjoispuolitse kulkevasta aidasta lähtien korkeuskäyriä vastaan kohtisuora pohjois - etelä -suuntainen, suureksi osaksi tien reunassa kulkeva peruslinja. Sitä käytettiin koordinaatiston x-akselina ja sille annettiin arvo $y = 400$. Eräälle x-akselin pisteelle kohdassa, jossa rinne ensimmäisen kerran lähti viettämään jyrkemmin annettiin arvo $x = 300$. X-akselilla luvut kasvoivat pohjoiseen, y-akselilla itään. Kiintopisteenä käytettiin edellä mainittua

rakennuksen kivijalkaa, sen luoteiskulmaa. Kiintopisteen lukema oli 351 ja sen korkeus merenpinnasta 123,68 m. Korkeus mitattiin TVL:n mittapisteestä 178, jonka korkeus on 126,86 m (ks. Torvisen kaivauskertomus Saamelaismuseo I 1983).

Kaivaminen tapahtui tavalliseen tapaan 2 x 2 m ruuduissa mutta kun kaivauksen kuluessa osoittautui, että jäljet asuinpaikasta esiintyivät hyvin läikikkäästi puhtaalta näyttävässä hiekassa, päätettiin löydöt ottaa talteen ruudun neljänneksissä eli 1 x 1 m ruuduissa. Ruudun lounaisneljännes oli a luoteisneljännes b, kaakkoisneljännes c ja koillisneljännes d. Koska kulttuurikerros osoittautui ohueksi, pyrittiin kaivamaan heiman normaalia ohuempia kerroksia, käytännössä kaivauskerroksen paksuus vaihteli tilanteen mukaan 5 - 10 cm. Kaivaminen aloitettiin koeruuduilla, joita sitten tarpeen mukaan laajennettiin, asuinpaikka-alueesta yritettiin kuitenkin saada mahdollisimman pitkä korkeuskäyriä vastaan kohtisuora poikkileikkaus. Kaivauksesta piirrettiin yleiskartta, pinta- ja pohjavaaituskartat, pintaprofiili museoalueelta Vuopajan rantaan ja kaivausalueen profiilikartta sekä tasokarttoja.

MAALAJIT/KULTTUURIMAA

Kaivausalueen pohjoisosan muodostivat ylärinteessä heti museon aidan eteläpuolella olevat ruudut 386/328-330, 388-392/326, 392-398/324, 396-398/326, 398-402/328, joista ruudut 386/328, 388-390/326 sekä 392/324 rajoittuivat hiekkakuopan reunaan. Ruudut 392/326 ja 396/326 kaivettiin koeruutuina kerralla pohjaan, muut kaivettiin normaalina tasokaivauksena. Maaperä oli vaaleaa tai ruskeaa hiekkaa, paitsi koillisessa ruuduissa 398-402/328 ja osaksi ruudussa 326/398 soraa, syvemmällä oli myös jonkin verran kovaa ruostehiekkaa. Hiekkakuopan reunalla, linjasta $y = 398$ länteen oli alkuperäisen maanpinnan päällä noin 5 - 20 cm täytemakerros. Mitään yhtenäistä kulttuurikerrosta ei ollut, sensijaan puhtaalta näyttävässä hiekassa oli siellä täällä pienialaisia, halkaisijaltaan ehkä 0,5 - 1 m olevia läikkiä, joissa oli likaan-

tunutta, punaiseksi ja harmaaksi palanutta hiekkaa. Läikissä oli usein jonkin verran hiiltä, sen sijaan palaneita kiviä oli ainoastaan ruuduissa 328-330/386. Läikät olivat tavallisesti noin 10 - 20 cm syviä, mutta lisäksi oli joitain syvempiä, noin 30-40 cm syviä läikkiä, joissa oli likamaan, palaneen hiekan ja hiilen lisäksi hyvinkin runsaasti palaneen luun siruja, melkein kaikki hyvin pieniä murusia. Täällaisia läikkiä oli ruuduissa 324/396, 324/398, 326/398 ja 330/386. Alueen koillisosassa olevissa ruuduissa 328/400 - 402 ei ollut kulttuurimaata, varsinaisen kaivausalueen länsipuolelle hiekkakuopan pohjoisreunaan tehdyissä koeruuduissa 328/374 ja 328/378 ei havaittu mitään asuinpaikkaan viittaavaa.

Linjan x = 324 eteläpuolella ruuduissa 310 - 322/398 ei havaittu kulttuurimaata. Tämä saattoi johtua osaksi siitä, että alue oli ollut tien pohjana ja hiekkakuoppa ulottui suureen osaan ruutuja 312 - 316/398, sillä profiilissa näkyi myös näiden ruutujen kohdalla vähän kulttuurimaata.

Rinteen ensimmäisen jyrkimmin viettävän osan yläpuolella kaivaus- aluetta laajennettiin, täällä kaivettiin heikkakuopan reunassa olleiden puiden väleistä osia ruuduista 302/392 - 394, ja 306/394, sekä ruudut 304 - 310/396, näistä ruutu 310/396 rajoittui hiekkakuopan reunaan, 302 - 310/398, 302 - 308/400, 302 - 306/402 sekä näistä erillään ruudut 304/406 - 408. Maaperä oli pääasiassa ruskeahkoa hiekkaa, alueen etelä- ja pohjoisreunassa oli jonkin verran soraa, syvemmällä oli myös kovaa ruostehiekkaa. Turvekerros oli hyvin ohut, paikoin miltei olematon, sen alla oli ruskea, ehkä hieman tahmea hiekka, jossa oli läikkinä voimakkaan punaista tai harmaata palanutta ja likaantunutta hiekkaa. Läikissä oli yleisesti hiilensiruja. Ruudussa 306/398 oli noin 1,5 m pitkä luode - kaakko -suuntainen lounaasta kohti kaareva alue, jossa oli hiiltä ja hiiltynyttä puuta, tämä tosin heti turpeen alla. Ruudussa 308/398 oli myös hiiltä ja hiiltynyttä puuta noin 1 m pituisella pohjois - etelä -suuntaisella alueella noin 15 - 20 cm syvyydellä. Palaneita kiviä alueella ei ollut. Kulttuuri- kerros oli hyvin ohut yleensä 5 - 10 cm, paikoin 20 cm. Sen alla

oli vaaleaa hiekkaa, jossa oli muutama ehkä 5 - 10 cm syvemmälle jatkuva likamaaläikkä. Ruudussa 304/400 oli samantapainen palaneita luunsiruja sisältänyt läikkä kuin kaivausalueen yläosassa olleet. Suurimmillaan, noin 20 cm syvyydellä, läikkä oli 80 x 40 cm kokoinen, pohjois - etelä -suuntainen. Läikän reunoilla oli hiiltä, hiekka läikässä oli hyvin tahmeaa ja kokkareista, se jatkui noin 40 cm syvyyteen. Ruudussa 302/398 ja sen ympäristössä ollut harmaa likamaa oli ilmeisesti tiestä peräisin.

Kaivausalueen eteläosa kaivettiin ruudun levyisenä koeojana kohti Vuopajan rantaa, näin kaivettiin ruudut 282 - 300/398. Yläosassa ruudut 298 - 300/398 olivat osaksi tien tuhoamia, rinne oli tällä kohtaa jyrkempi ja tien kohtaa oli hieman tasattu. Maaperä tien kohdalla oli kovaa soraa. Mainittujen ruutujen eteläpuolella tie kääntyi länteen, maaperä muuttui hiekaksi ja rinne loiveni ruutuun 286/398 asti ulottuvaksi tasanteeksi. Tasannetta kaivettaessa osoittautui, että pintaturpeen alla oli keskimäärin 10 cm kerros vaaleaa hiekkaa täytemaana ja vasta sen alla alkuperäinen maanpinta. Täytemaakerros ylettyi ruudusta 286/398 ruudun 296/398 eteläreunaan.

Ruudun 296/398 eteläosan keskivaiheilla oli maassa pystyssä sementtipaalu, mahdollisesti sekin saksalaista perua. Tämän eteläpuolella rinteessä oli jälleen jyrkempi kohta, myös kasvillisuus vaihtui suomaiseksi, varsinkin suopursua kasvoi runsaasti. Turpeen alla oli runsaasti harmaaksi huuhtoutunutta hiekkaa sekä sorakiviä, syvemmällä hiekka muuttui ruskeaksi. Eteläosaa kaivettaessa ei tasossa havaittu mitään selvää kulttuurimaata. Tasanteella oli vaaleanruskeassa hiekassa jonkin verran läikkiä, joissa oli tummempaa hiekkaa, nämä saattoivat johtua puiden ja pensaiden juurista. Hiiltä ei läikkiin liittynyt kuten ylempänä kaivausalueella. Profiilissa sen sijaan saattoi erottaa hieman punaiseksi palanutta hiekkaa.

Liesiä tai muita kiinteitä jäännöksiä ei kaivauksessa tavattu, ellei ruuduissa 328 - 330/386 ollut palanutta hiekkaa ja pala-

neita kiviä voi pitää hajonneena lietenä.

LÖYDÖT

Löytöjä kaivausalueelta saatiin seuraavasti:

piiesineiden katkelmia 2 kpl
 pii-iskoksia 15 kpl
 kivilajiesineitä tai niiden katkelmia 2 kpl
 kvartsi- tai kvartsiittiesineitä 5 kpl
 kvartsi-iskoksia 579 kpl
 saviastianpaloja 73 kpl (319 g), niistä reunapaloja
 4 kpl ja koristeltuja 39 kpl
 palanutta luuta 1386 g

Löydöt jakaantuivat kaivausalueella siten, että yläosasta löytyi kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta. Palanutta luuta löytyi jonkin verran hajallaan lähes koko yläosan alueelta, mutta valtaosa luunsiruista oli keskittynyt likamaaläikkiin, joista saattoi löytyä myös joku yksittäinen kvartsi-iskos. Ruuduista 312 - 322/398 ei yhtä pinnasta tullutta kvartsi-iskosta lukuunottamatta löytynyt mitään.

Kaivausalueen keskiosasta linjojen $x = 302$ ja $x = 310$ välistä tehtiin kaivauksen parhaat löydöt, palaneiden luunsirujen ja kvartsi-iskosten lisäksi kaikki esineet ja esineiden katkelmat, samoin yhtä lukuunottamatta pii-iskokset ja suurimmat saviastianpalat. Löydöt tulivat yleensä hyvin läheltä pintaa, jotkut miltei turpeesta. Löydöt liittyivät varsinkin punaiseksi palaneeseen hiekkaan, syvemältä tullut palanut luu ja kvartsi-iskokset löytyivät likamaaläikistä. Löytöalue ei jatkunut itään sillä ruudut 304/406 - 408 olivat vähälöytöisiä.

Kaivausalueen eteläosasta, linjan $x = 302$ eteläpuolelta löytyi jonkin verran kvartsi-iskoksia ja saviastinpaloja, yksi pii-iskos sekä vain muutama yksittäinen palaneen luun siru. Löydöt keskittyivät lähinnä rinteessä olleeseen tasanteeseen, kvartsi-iskoksia löytyi kuitenkin kaikista kaivetuista ruuduista.

KOEKUOPAT

Ulkomuseoalueelle, suunnitellun päärakennuksen kohdalle kaivettiin 10 1 x 1 m suuruista koekuoppaa. Alueelle, jossa oli näkyvissä pintalöytöjä, ei koekuoppia kaivettu. Koekuopin tutkittiin 33 x 17 m² suuruinen alue, joka suurimmaksi osaksi sijoittui hiekkakuopan pohjoisreunasta museoalueelle tulevan, loivasti itään kääntyvän tien ja museon aidan väliin, kolme kuoppaa kaivettiin tien länsi - luotiespuolelle. Tien ja aidan välinen alue oli melko myllättyä, sinne oli kaivettu joitain kuoppia, osaksi sitä peitti täyte- maakerros. Maaperä oli, kuten miltei koko Vuopajan alueella hiekkaa, läntisin kuoppa 342/362 kaivettiin suolle, jossa oli paksu turve sekä syvemmällä vettä. Mitään selvää kulttuurimaata, kuopissa ei havaittu, museon aidan lähelle kaivetuissa kuopissa oli ehkä hieman heikkoa likamaata 5 - 10 cm syvyydessä. Ainoina löytöinä koekuopista saatiin yksi kivilaji- ja yksi kvartsi-iskos itäreunasta, läheltä museon aita kuopasta 334/394 sekä pieni saviastianpala tien länsireunasta kuopasta 342/369.

TIIVISTELMÄ

Kaivauksen tuloksena näyttää mahdolliselta jakaa tutkittu asuinpaikka kolmeen eri alueeseen. Pohjoisessa rinteän yläosassa kulttuurimaa oli aivan puhtaalta vaikuttavan hiekan toisistaan erottamina läikkinä, löytöinä saatiin kvartssia ja palanutta luuta. Tämän eteläpuolella oli löydötön alue, jossa oli vain vähäisiä merkkejä kulttuurimaasta. Keskiosassa kulttuurimaa oli samoin läikikästä, mutta läikät olivat yhtenäisempiä ja niiden väleissäkään hiekka ei vaikuttanut aivan puhtaalta. Kvartsin ja palaneen luun lisäksi täältä löytyi keramiikkaa ja piitä. Yhteistä pohjois- ja keskiosalle olivat runsaasti palanutta luuta sisältäneet likamaaläikät. Tämän eteläpuolella oli hieman jyrkemmän rinteän erottama tasanne, josta löytyi jonkin verran saviastianpaloja sekä kvartssia, sen sijaan palanut luu sieltä puuttui miltei kokonaan. Mitään selvää kulttuurimaata ei tasanteella erotettu. Ajoituksen asuinpaikalle antaa Sär I tyyliin kuuluva keramiikka.

Muinaisjäännösalue jatkuu pintalöytöjen perusteella museoalueelle pohjoiseen ja koilliseen, asuinpaikan jatkumisesta ainakin jossain määrin luoteeseen viittaa koekuopasta löytynyt saviastianpala. Lännessä muinaisjäännösaluetta rajoittaa hiekkakuopan reuna; itään asuinpaikka jatkunee mahdollisesti toisistaan täysin erillisinä läikkinä kohti I. Itkosen ja Pälsin kaivausalueita. Kaivausalueen eteläisimmästäkin ruudusta saatiin löytöjä, joten asuinpaikan jatkuminen tähänkin suuntaan on mahdollista, Vuopajan rannassa maa on kuitenkin hyvin vetistä.

Kaikkiaan paikalla kaivettiin noin 200 m² kaivauksen loppuksi alue peitettiin. Mahdollisia jatkotutkimuksia varten maahan iskettiin paalu 288/400, noin 1 m mainitusta sementtipylvästä itään sekä rautapultti paalun 330/400 kohdalle, noin 1 m museon aidasta etelään.

LUETTELO KERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ KARTOISTA:

- s. 16 ote peruskartasta 3841 01 Inari 1:20000, painettu 1968 A4.
- s. 17 yleiskartta 1:500, A2
- s. 18 pintavaaituskartta 1:100, A2
- s. 19 taso 2, 1:50, A3
- s. 20 taso 3, 1:50, A3
- s. 21 taso 1, 1:50, A3
- s. 22 taso 2, 1:50, A3
- s. 23 taso 3, 1:50, A3
- s. 24 pintaprofiili Vuopaja - ulkomuseoalue, 1:200, A3
- s. 25 profiilikartta kaivausalueesta, 1:25, A2
- s. 26 pohjavaaituskartta, 1:100, A2

LUETTELO KERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ NEGATIIVEISTA:

- 60965 Hiekkakuopan itäpuolta kaivausalueeksi paalutettuna. NW.
- 60966 (k. 4) Ruutuja 300 - 322/398 paalutettuna. N.
- 60967,60968,60969 (k. 2) Panoraama hiekkakuopasta, paalutettuna kaivausaluetta näkyvissä kuopan itäreunalla 60968:ssa, Inarin kirkonkylää näkyvissä 60969:ssä. NW.
- 60970 Ruutu 306/398, taso 1. W.
- 60971 (k. 14) Ruudut 302 - 310/396 - 398, taso 2. N.
- 60972 (k. 18) Läikikästä maata ruudussa 306/398, taso 2. SE.
- 60973 (k. 13) Ruudut 302 - 308/400 - 402, taso 1. N.
- 60974 (k. 17) Läikikästä maata ruuduissa 304 - 306/400 - 402, taso 1. E.
- 60975 (k. 19) Läikkiä ruudussa 304/402, taso 1. S.
- 60976 Ruudut 296 - 302/398, taso 1. NNE.
- 60977 (k. 16) Ruudut 302 - 310/396 - 398, taso 3. N.
- 60978 (k. 15) Ruudut 302 - 308/400 - 402, taso 2. N.
- 60979 Yleiskuva alueesta, etualalla Utsjoki - Inari -tie. W.
- 60980, 60981 (k. 1) Panoraama Juutuanjoen suusta etelärannalta.S.
- 60982 Vuopaja, etualalla leirintäalueelle johtava tie. SW.
- 60983 (k. 5) Ruudut 324/396 - 398, taso 2. ESE.
- 60984 Ruudut 292 - 294/398, taso 3. NNW.
- 60985 (k. 21) Tien alle jääneet ruudut 300 - 302/398. Taustalla vasemmalla kiintopisteenä käytetty rakennuksen nurkka. NE.
- 60986 Ruudut 282 - 288/398, taso 2. N.
- 60987 (k. 11) Ruudut 328 - 330/386, taso 2. SE.
- 60988 (k. 10) Ruudut 326 - 328/386 - 390, taso 2. SE.
- 60989 Ruudut 318 - 328/398. S.
- 60990 Profiili ruudun 304/406 pohjoisreunassa. S.
- 60991 (k. 20) Profiili paalun 304/404 kohdalla. SW.
- 60992 (k. 22) Kaivausalue ruudusta 294/398 etelään, taso 3.N.
- 60993 (k. 23) Kaivausalue ruudusta 282/398 pohjoiseen, taso 3. S.
- 60994 Läikkiä profiilia kaivettaessa ruudussa 304/400, taso 1 - 2. S.

- 60995, 60996 (k. 3) Panoraama koekuopin tutkitusta alueesta. Varsinainen kaivausalue aidan takana 60995:ssä, saviastianpala löytyi toisena oikealta olevan paalun kohdalta 60996:ssä. NE.
- 60997 (k. 12) Ruudut 328 - 330/386, taso 3. SE.
- 60998 (k. 6) Ruudut 324/394 - 398, taso 3. ESE.
- 60999 (k. 7) Likamaaläikkiä ruuduissa 324 - 326/398, taso 3. SE.
- 61000 (k. 8) Likamaaläikkiä ruuduissa 324 - 326/398, taso 4. S.
- 61001 (k. 9) Likamaaläikkä ruudussa 324/396, taso 4. E.
- Valok. 60970 Simo Vanhatalo, muut Esa Suominen 1984.

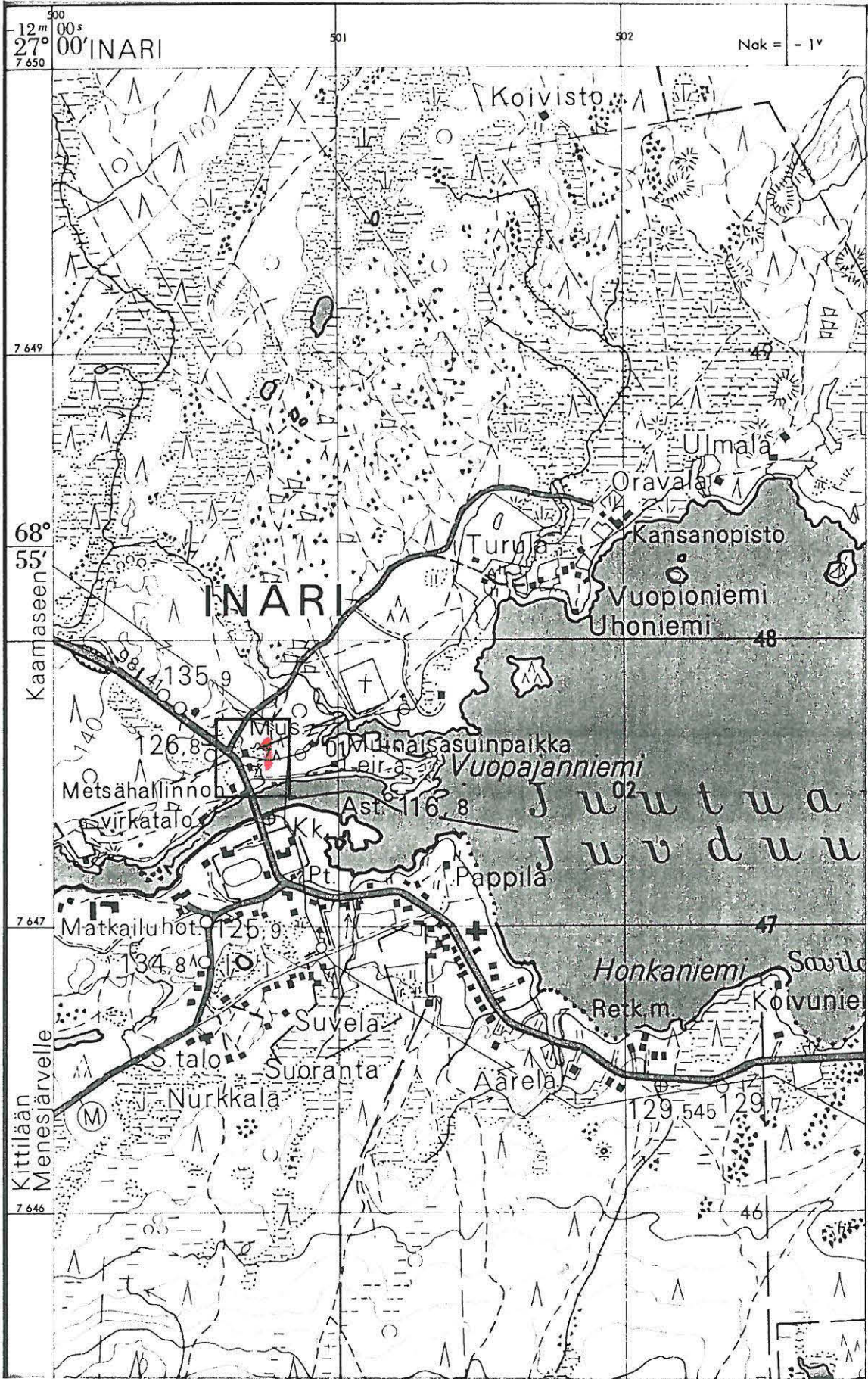
LUETTELO KERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ DIAKUVISTA

- 8627 Juutuanjoen suu etelästä, vasemmalla Inarin entinen kansakoulu, kaivauspaikka vastarannalla metsässä kuvan keskellä. S.
- 8628 Yleiskuva hiekkakuopasta, edessä Inari - Utsjoki -tie. W.
- 8629 Yleiskuva hiekkakuopasta, kaivausaluetta näkyvissä kuvan keskellä. Oikealla Inarin kirkonkylää. NW.
- 8630 Koekuopin tutkittua aluetta, vasemmalla aidan takana varsinainen kaivausalue, saviastianpala löytyi toisena oikealta olevan paalun kohdalta. NE.
- 8631 Ruutuja 324 - 326/394 - 398 kaivetaan. W.
- 8632 Ruutuja 324 - 326/396 - 398, taso 2. SE.
- 8633 Ruutuja 324 - 326/396 - 396, taso 3. SE.
- 8634 Likamaaläikkiä ruuduissa 324 - 326/398, taso 3. SE.
- 8635 Ruutuja 326/388 - 390, taso 2. SE.
- 8636 Ruudut 328 - 330/386, taso 2. SE.
- 8637 Ruudut 328 - 330/386, taso 3. SE.
- 8638 Kaivausalueen keskiosaa, vasemmalla koeruutuna kaivettu 304/408. ENE.
- 8639 Ruudut 302 - 308/400 - 402, taso 1. N.
- 8640 Ruudut 302 - 308/400 - 402, taso 2. N.
- 8641 Ruudut 302 - 310/396 - 398, taso 2. N.
- 8642 Ruudut 302 - 310/396 - 398, taso 3. N.
- 8643 Läikikästä maata ruuduissa 304 - 306/400 - 402, taso 1. E.

- 8644 Läikkiä ruudussa 304/402, taso 1. S.
- 8645 Läikkiä profiilia kaivettaessa ruudussa 304/400, taso 1 - 2. S.
- 8646 Läikästä maata ruuduissa 304 - 306/398, taso 1. S.
- 8647 Läikästä maata ruudussa 306/398, taso 1. SE.
- 8648 Matala, kaareva täytemaavalli näkyvissä profiilissa edessä paalun 304/404 kohdalla ja taustalla ruudun 304/406 pohjoisreunassa. SW.
- 8649 Kaivausalue ruudusta 294/398 etelään, taso 3. N.
- 8650 Ruudut 282 - 288/398, taso 2. N.
- 8651 Kaivausalueen eteläpää ruudusta 282/398 pohjoiseen, taso 3, S.

Valokuvannut 8646 Simo Vanhatalo, muut Esa Suominen 1984

Ote peruskartasta 3841 01 Inari 1:20000, painettu 1968

- kaivausalue
- yleiskartan peittämä alue

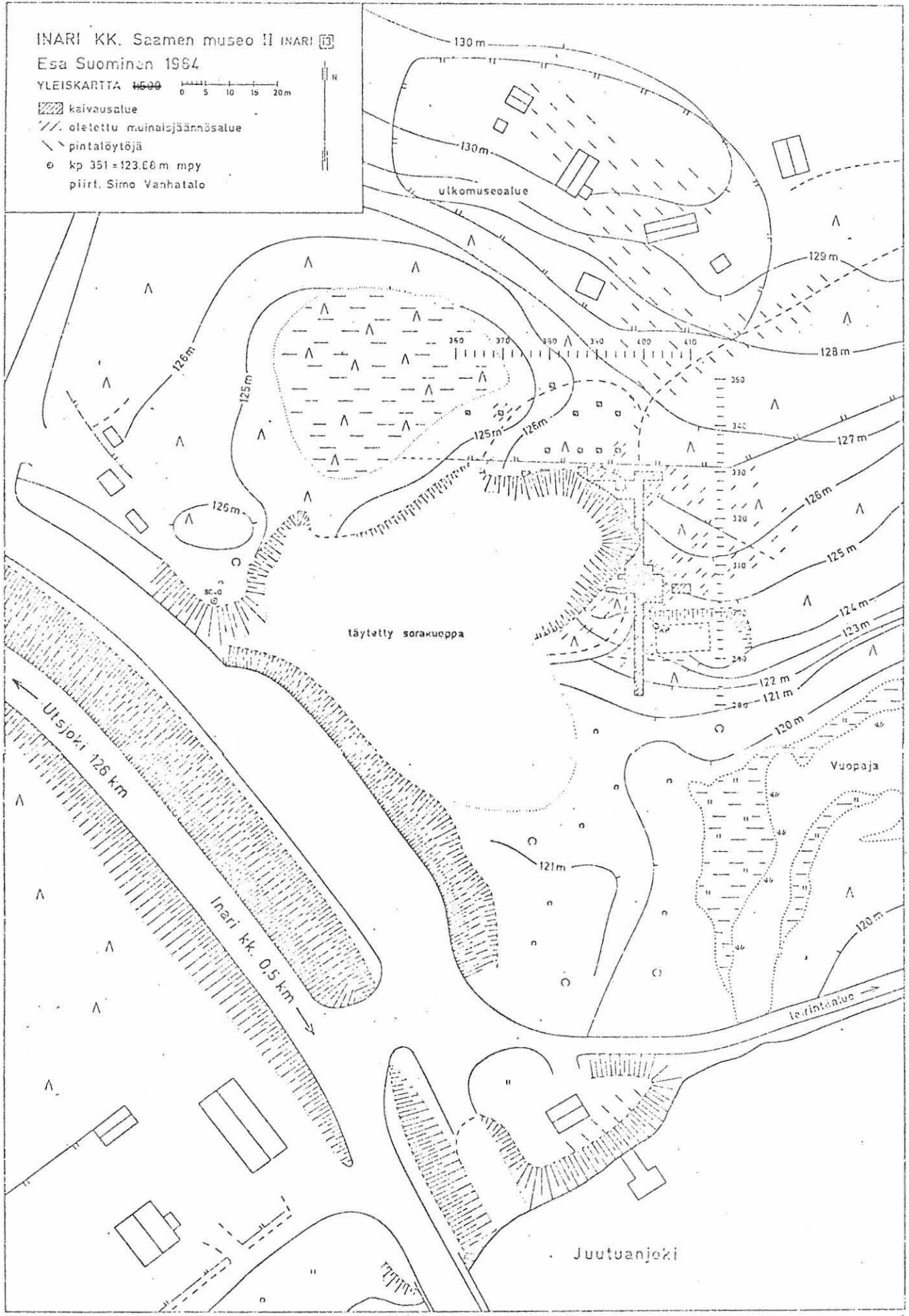
INARI KK. Saamen museo II INARI

Esa Suominen 1964

YLEISKARTTA 1:5000

- ▨ kaivusalue
- oletettu muinaisjäännösalue
- - - pintalöytöjä

o kp 351-123.00 m mpy
piirt. Simo Vanhatalo

INARI Saamen museo II INARI 13

Esa Suominen 1984

TASO 1

MK 1:50

kp 351=123,69 m mpy

piirt. S. Vanhatalo

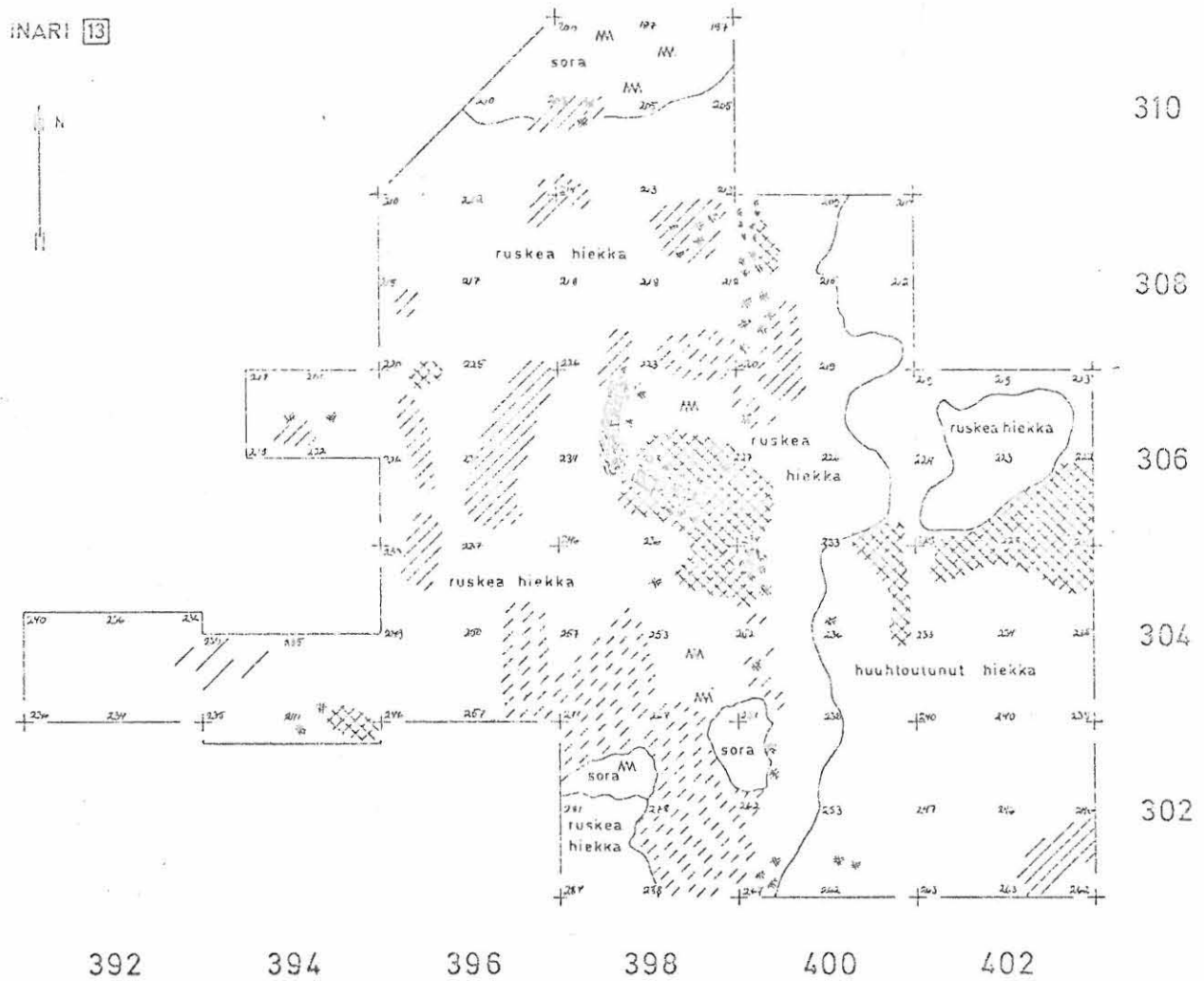
 likamaa

 harmaa palanut hiekka

 punertava palanut hiekka

 hiili ja noki

 hiiltynyt puu

 ruostehiekka

INARI Saamen museo II INARI 13

Esa Suominen 1984

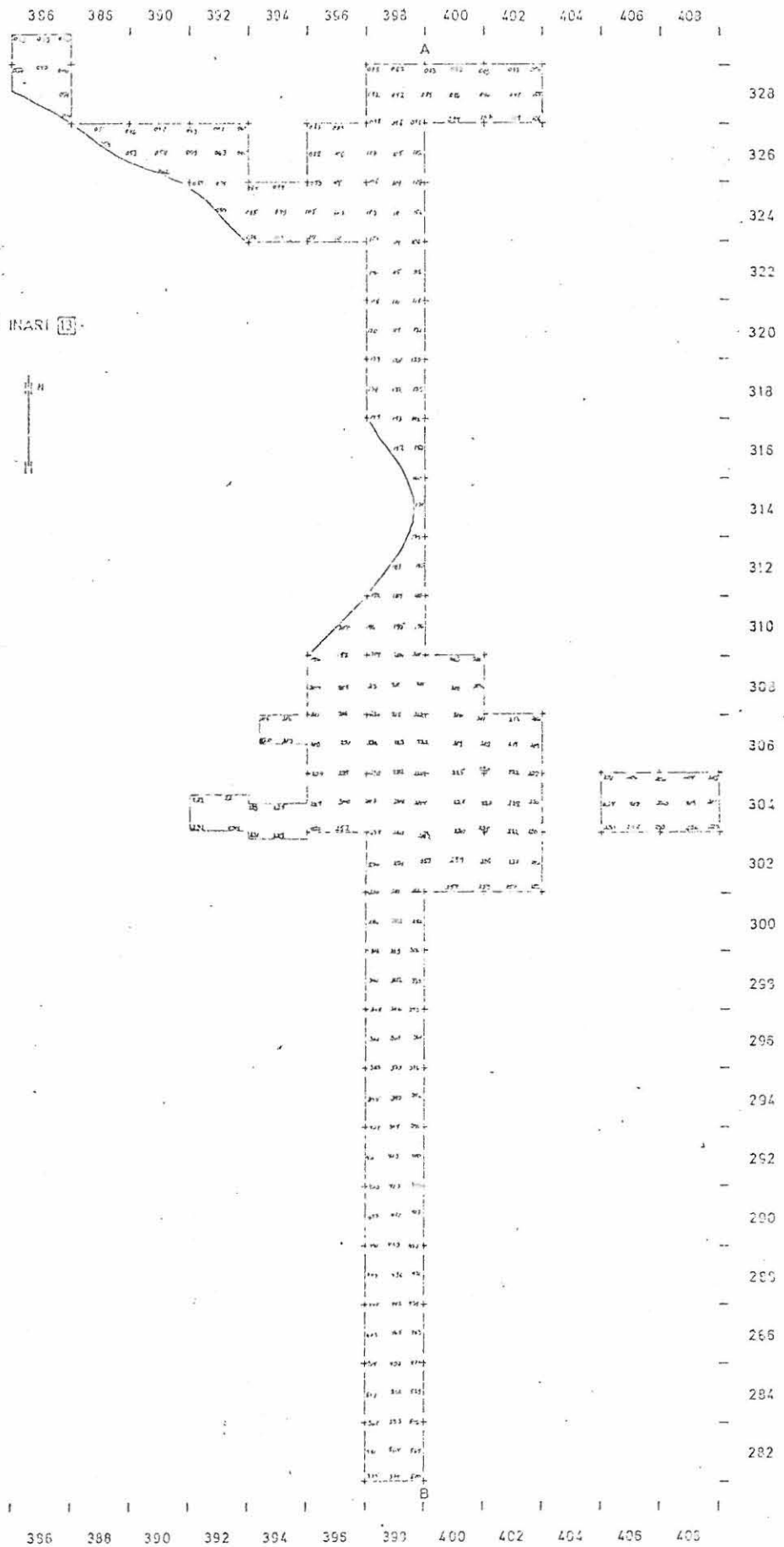
PINTAVAAITUSKARTTA

M:K 1:100 0 2m

Kp 351=12368 m mpy

piirt. S. Vanhatalo

A-B-linjalta piirretty profiili

INARI Saamen museo II INARI 13

Esa Suominen 1984

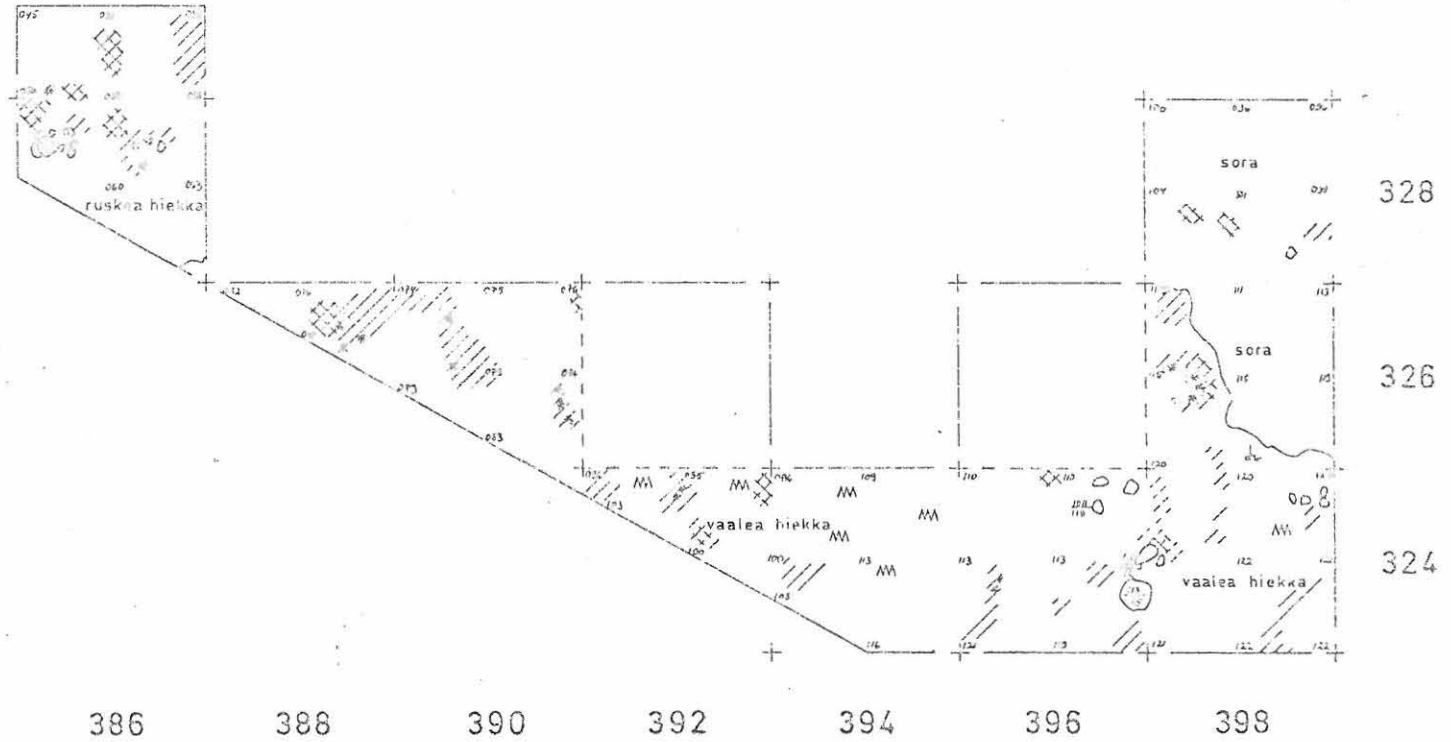
TASO 2

MK 1:50

kp 351=123,66m rmpy

piirt. S. Vanhatalo

- \\\ likamaa
 // harmaa palanut hiekka
 ☒ punertava palanut hiekka
 Ww hiili ja noki
 L palanut luu
 M ruostehiekka

INARI Saamen museo II INARI 13

Esa Suominen 1984

TASO 3

MK 1:50

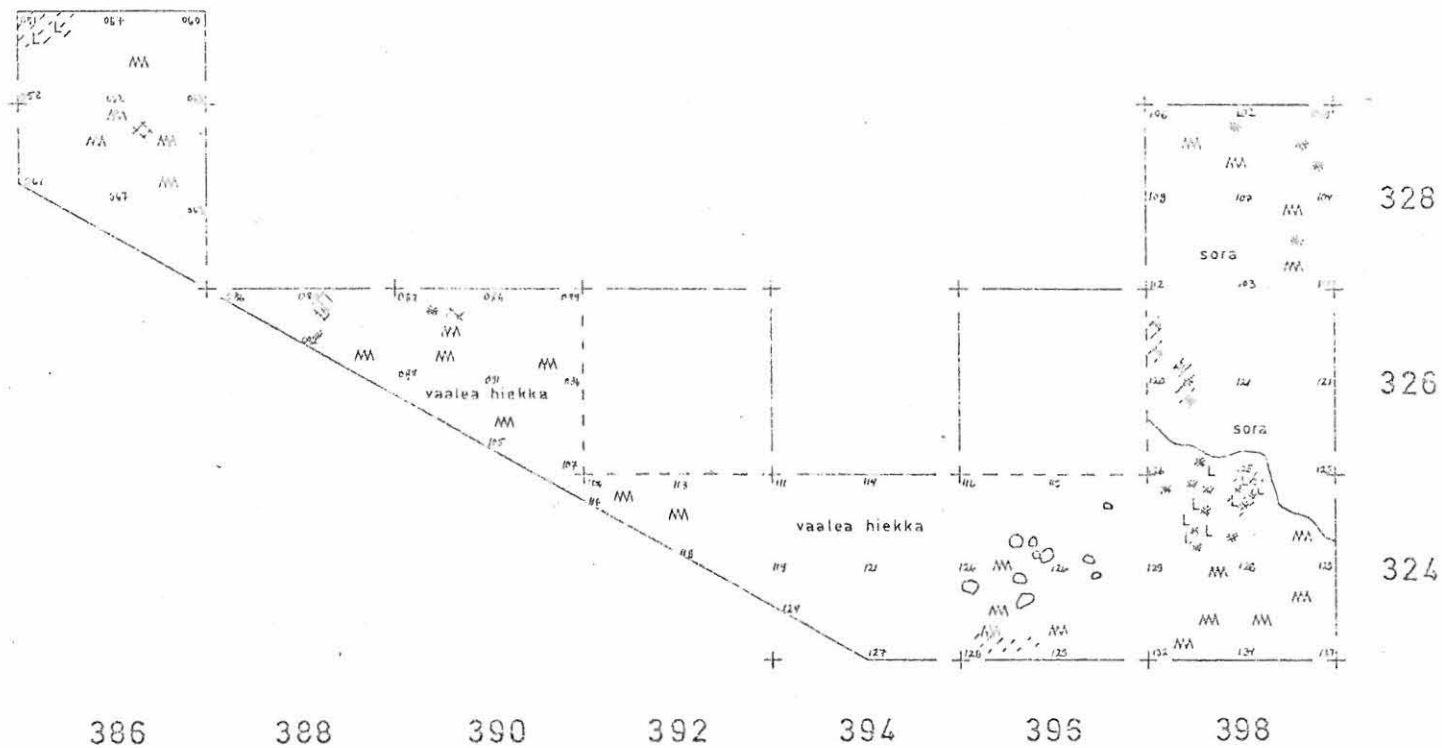
kp 351=123,63m mpy

piirt. S. Vanhatalo

0 1 2m

- /// likamaa
- /// harmaa palanut hiekka
- /// punertava palanut hiekka
- * hiili ja noki
- L palanut luu
- M ruostehiekka

INARI Saamen museo II INARI 13

Esa Suominen 1984

TASO 2

MK 1:50

kp 351=123,68 m mpy

piirt. S. Vanhatalo

/// likamaa

/// harmaa palanut hiekka

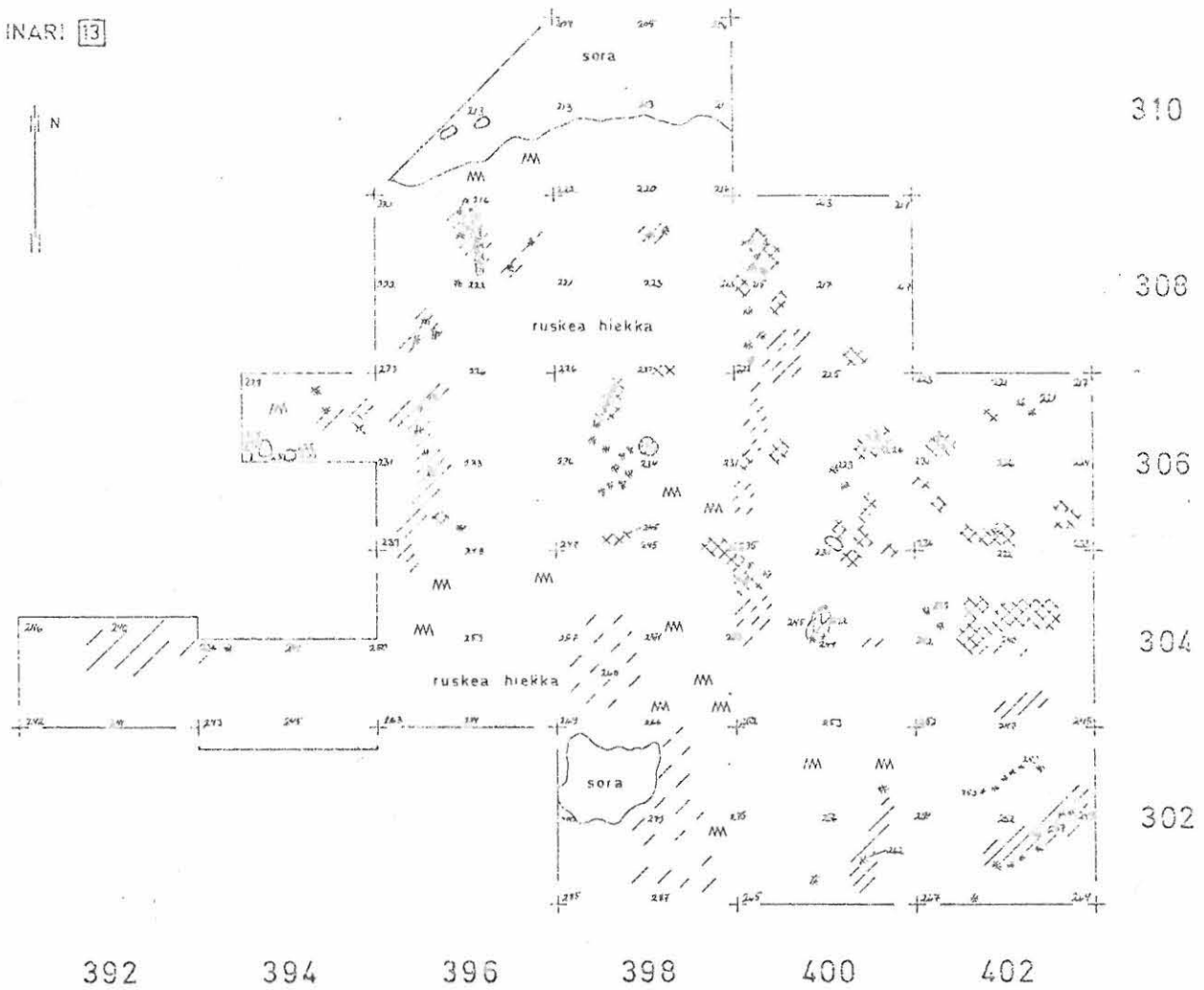
⊗ pönertävä palanut hiekka

* hiili ja noki

* hiiltynyt puu

MM ruostehiekka

L palanut luu

INARI Saamen museo II INARI 13

Esa Suominen 1984

TASO 3

MK 1:50

kp 351=123,08 m mpy

piirt. S. Vanhatalo

/// likemaa

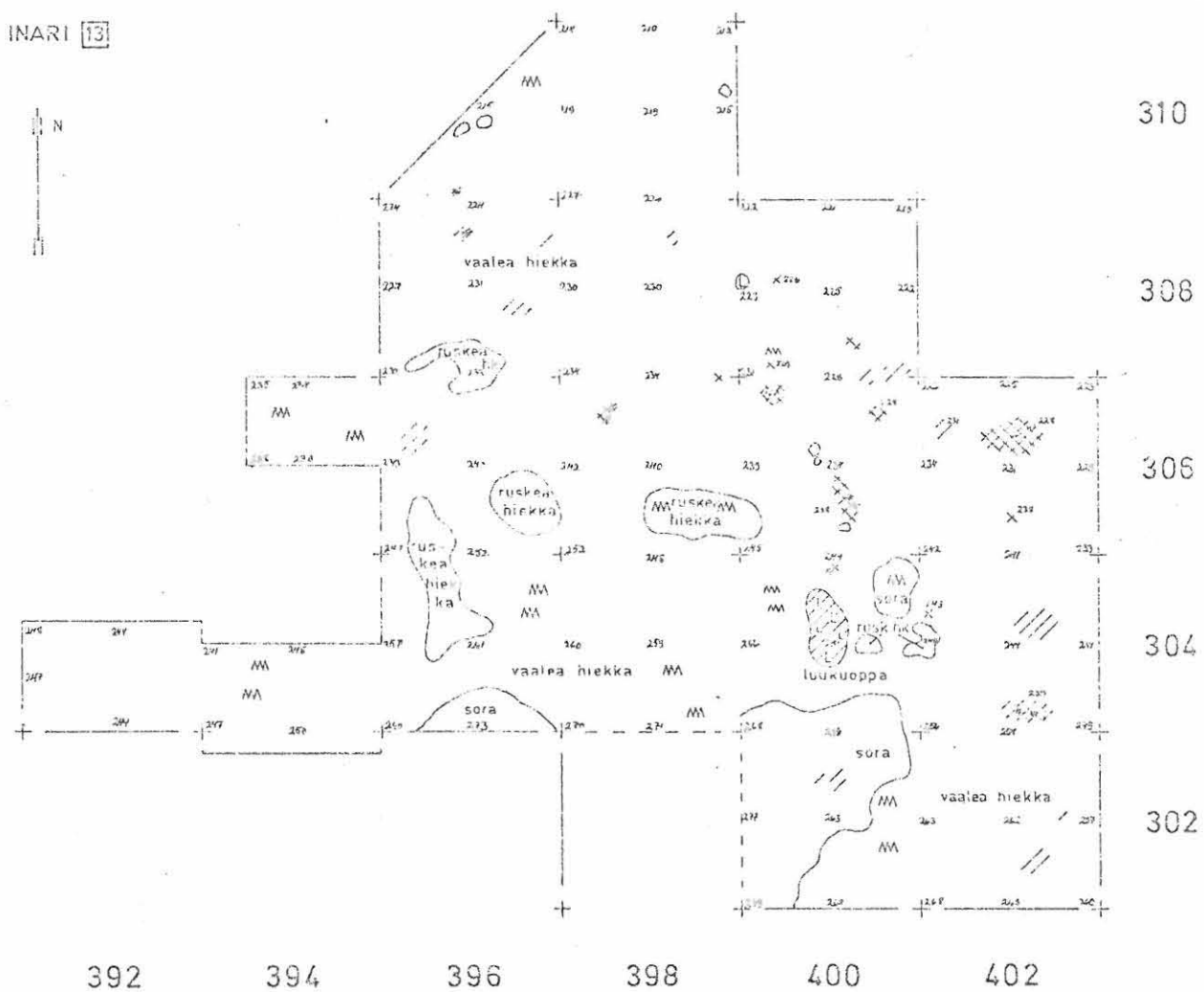
/// harmaa palanut hiekka

xxx punertava palanut hiekka

* * hiili ja noki

L palanut luu

MM ruostehiekka

INARI Saamen museo II INARI 13

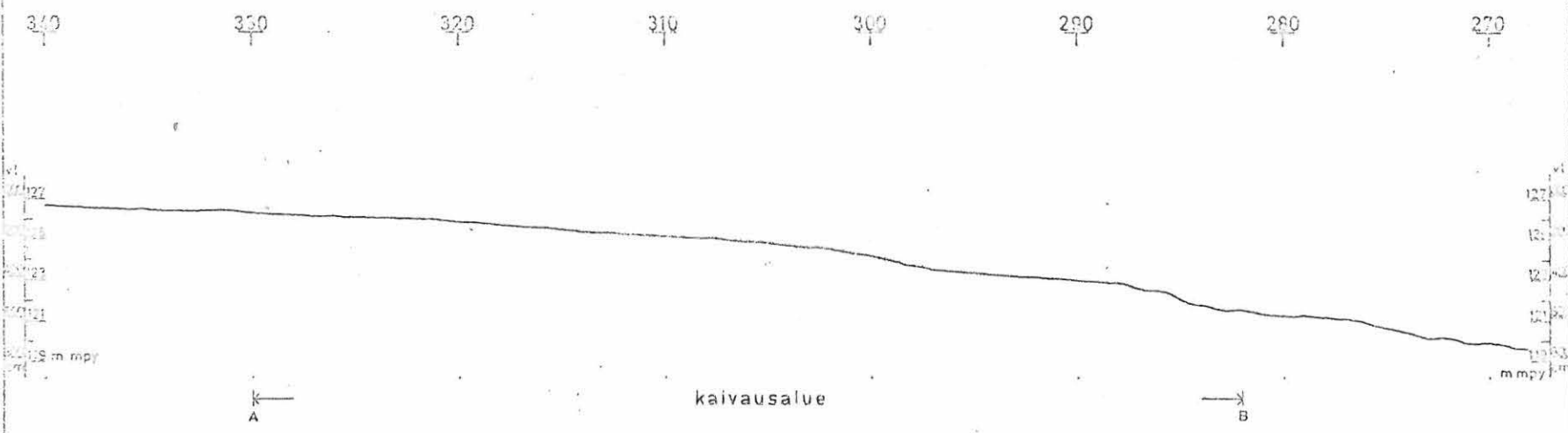
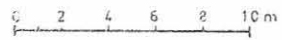
Esa Suominen 1984

N-S SUUNTAINEEN PINTAPROFIIILI

LINJAN 400 LÄNSIREUNASTA

M 1:200 kp 351=123,58 m mpy

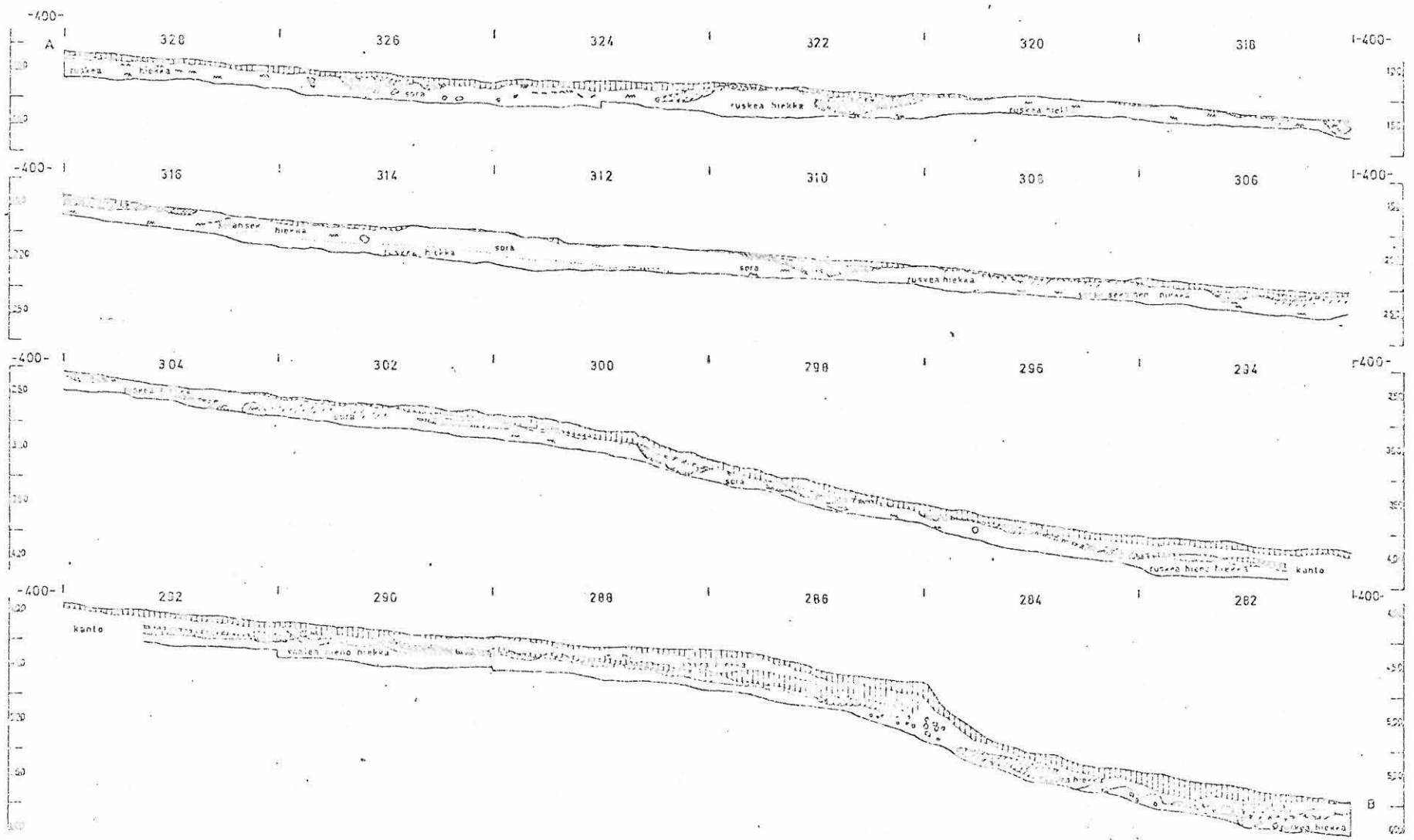
piirt. S. Vanhatalo

INARI Saamen museo II INARI

Esa Suominen 1964
 N-S SUUNTAINEN PROFILI A-B
 LINJAN 400 LÄNSIREUNASTA
 MK 1:25 k.p. 351-123,66 m mpy
 part. S. Vannatalo

- ||||| turve
- ||||| huoltoutunut hiekka
- ||||| likamaa
- ||||| harmaa palanut hiekka
- ||||| punertava palanut hiekka
- ||||| ruostehiekka
- hiili ja noki

INARI Saamen museo II INARI 13

Esa Suominen 1984

POHJAVAAITUSKARTTA

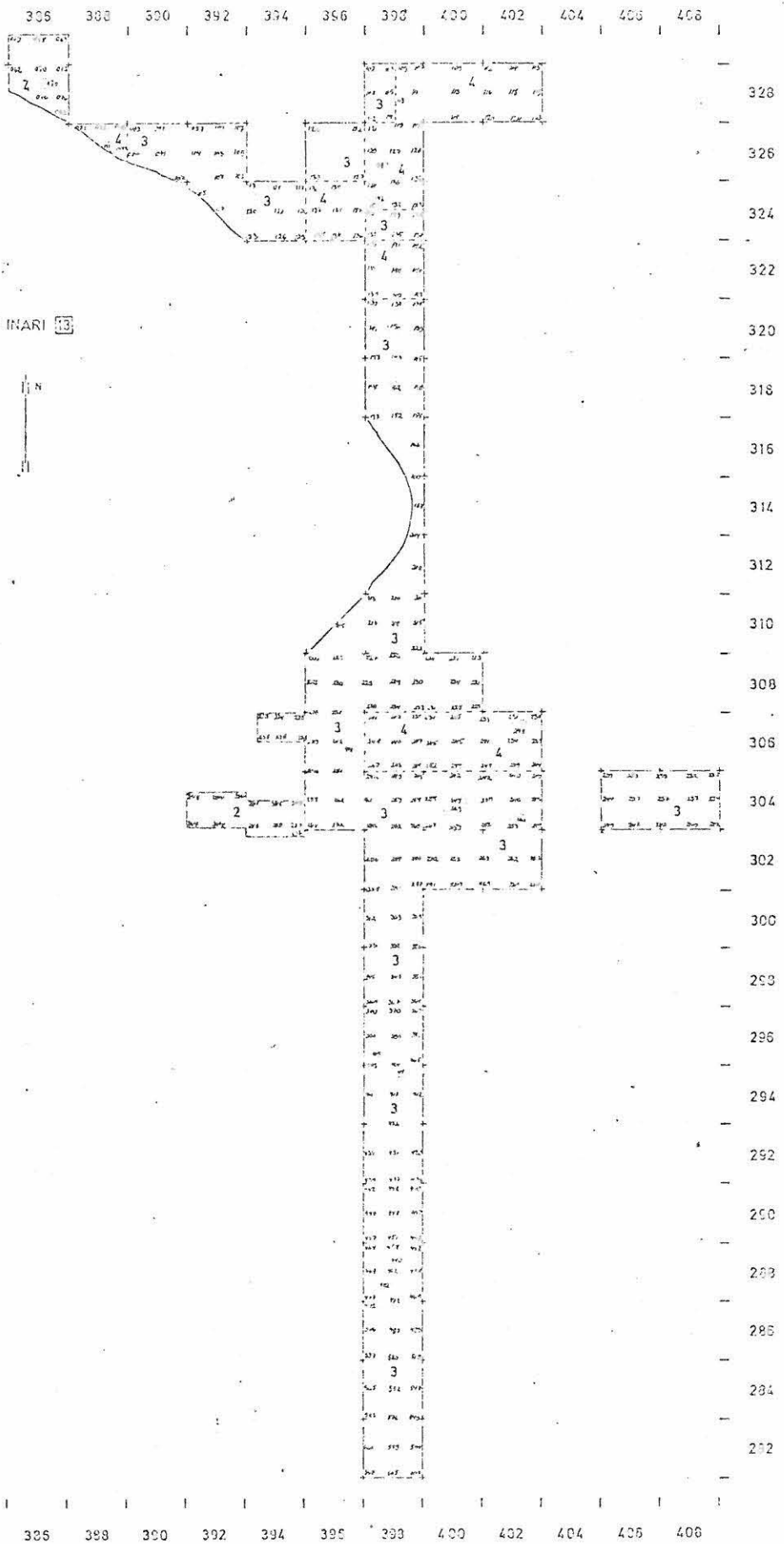
MK-1489 0 2m

kp 351-123,88 m mpy

piirt. S. Vanhatalo

kuopan vaaitusluku

3,4 alin kaivauskerros

INARI 13 kk SAAMEN MUSEO II

60980
60981
Kuva 1. Maisemakuva Juutvanjoen suun eteläpuolelta. Sillan oikealla puolella kuvan keskivaiheilla näkyy kannas, joka nykyään erottaa Vuopajan Juutvanjoesta. Kaivauspaikka kuvan keskellä olevassa metsässä. S.

Repro ↓

60969
60968
60969
Kuva 2. Yleiskuva hiekkakuopasta. Paalutettua kaivausaluetta näkyvissä hiekkakuopan itäreunalla pavoraaman kestäväisessä osassa. Oikeassa reunassa Juarin kirkon kylä, NW.

INARI 13 kk. SAAMEN MUSEO II

60955
60956
Kuva 3. Koekuopin tutkittu alue, varsinainen kaivausalue vasemmassa reunassa aidan takana. Saviastianpala löytyi nuolella merkityn paatun kohdalta kuvan oikeasta reunasta. M.

60966
Kuva 4. Ruutuja 300-322/358 paalutettuna. M.

INARI 13 kk. SAAMEN MUSEO II

Kuva 5. Ruudut 324/396-398, taso 2.
ESE. 60983

Kuva 6. Ruudut 324/394-398, taso 3.
ESE. 60988

Kuva 7. Likamaaläikkiä ruuduissa
324-326/398, taso 3. SE. 60989

Kuva 8. Likamaaläikkiä ruuduissa
324-326/398, taso 4. S 61000

INARI 13 kk. SAAMEN MUSEO II

Kuva 9. Likamaaläikkä ruudussa
324/386, taso 4, E. 61001

Kuva 10. Ruutuja. 326/388-390
taso 2. SE. 60988

Kuva 11. Ruudut 328-330/386, taso 2.
SE. 60987

Kuva 12. Ruudut 328-330/386, taso 3.
SE. 60984

INARI 13 kk. SAAMEN MUSEO II

Kuva 13. Ruudut 302-308/400-402,
taso 1. N. ⁶⁰⁹⁷³

Kuva 14. Ruudut 302-310/396-398,
taso 2. N. ⁶⁰⁹³¹

Kuva 15. Ruudut 302-308/400-402.
taso 2. N. ⁶⁰⁹⁷⁸

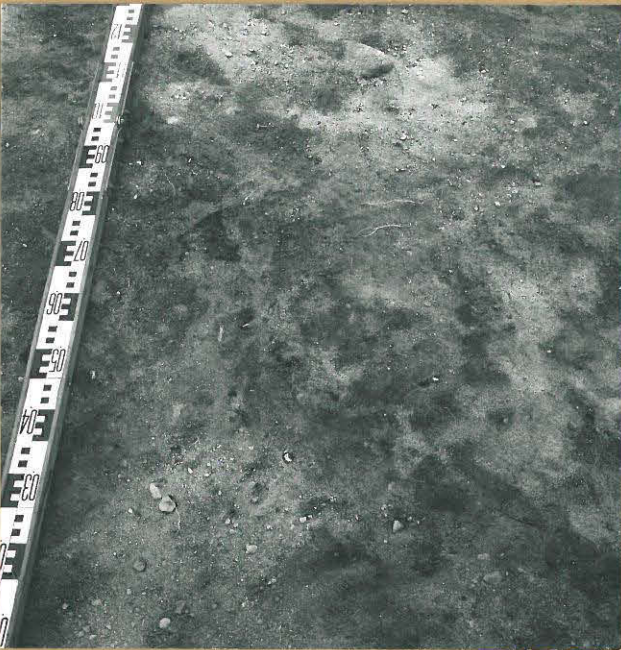
Kuva 16. Ruudut 302-310/396-398
taso 3. N. ⁶⁰⁹⁷⁷

INARI 13 kk. SAAMEN MUSEO II

Kuva 17. Låikikåstå maata ruuduissa
304-306/400-402, taso 1. E. 60974

Kuva 18. Låikikåstå maata ruuduissa
306/398, taso 2. SE. 60972

Kuva 19. Låikkå ruuduissa 304/402,
taso 1. S. 60975

Kuva 20. Matala, kaareva tåytemåevålli,
nåtyvåisså profiilåisså edesså paalun 304/404 kohdalla
ja taustalla ruudun 304/406 pohjoisre-
nasså. WSW. 60991

INARI 13 kk. SAAMEN MUSEO II

Kuva 21. Tienalle jääneet ruudut ⁶⁰⁹⁸⁵ 300-302/398. Taustalla vasemmalla kiintopisteenä käytetty rakennuksen nurkka. NE.

Kuva 22. Kaivausalue ruudusta ⁶⁰⁹⁹² 294/398 etelään, taso 3, N.

Kuva 23. Kaivausalueen eteläpää, ruudusta ⁶⁰⁹⁹³ 282/398 pohjoiseen, taso 3, S.